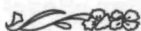

Sv. Alojzij. Čudovito lepa je družba vseh milijonov svetnikov v nebesih. Ti so izbrani izvoljenci izmed vseh ljudi, kar jih je kdaj živelo na zemlji. Ako si pa tudi že med izvoljenci izbiramo, moramo pač v prvo vrsto postaviti sv. Alojzija, ker si je v izredni popolnosti pridobil krščansko pravičnost, ki veli: „Varuj se hudega, delaj dobro!“ Hudega — greha — se je izogibal tako skrbno, da se še ne dá gotovo dognati, je li — vedoma in nalašč — storil sploh tudi kak mali greh. Za dobra dela in čednosti si je pa prizadeval s toliko vnemo, da se lahko dvomi, ali bi se bil mogel še bolj v teh okoliščinah, v katerih je živel.

Sv. Alojzij je v sedmem letu že kleče molil sedem izpokornih psalmov in duhovske molitve preblazene device Marije. V devetem letu je storil obljubo vednega devištva. V trinajstem letu se je začel trikrat na teden postiti ob kruhu in vodi. Bičal se je in z ostrinami pod obleko mrtvil svoje nežno telo. V sedemnajstem letu je stopil v red jezuitov in čez šest let redovniško - svetega življenja se preselil v nebesa. V molitvi je bil tako zbran v Bogu, da v šestih tednih ni bil toliko časa razmišljen, kot se zmoli ena češčena-marija. Radi nedolžnega življenja je zaslužil ime: Angelski mladenič!

Tekmeci, kje ste?¹

NE JEZIMO SE NA ADAMA.

Češko spisal Václav Kosmák. — Preložil Jožef Gruden.

Ves gozd je dišal in cvetel, solnce je gredo, da je bilo veselje, ptiči so prepevali kakor o Veliki noči; kaj čuda potem, da se je gospod grof odpravil v gozd na lov.

¹ Daljši življenjepis sv. Alojzija je v Zgledi bogoljubnih otrok, III., 35. id. Podobica sv. Alojzija ali njegova pot v nebesa.

Ali dolgo mu ni prišla nobena zver nasproti. Vsaka reč ima svoj vzrok, in tudi to, da se ni srečal grof z nobeno zverjo, ni bila brez vzroka. V tisti strani, koder je hodil grof, je izpodsekaval drvar drevo, in tako preplašil zverjad. Ko je grof slišal odmev sekire, je dejal sam pri sebi: „Kdo neki tukaj seka?“ Zavil je v stran, odkoder je bilo čuti drvarja, in prišel k staremu možu, ki je izpodsekaval orjaški bor. Vselej, kadar je zamahnil, je vzdihnil:

„Nesrečni Adam!“

Grof je dolgo motril moža ter mu naposled zaklical: „Človek, na katerega Adama se pa jeziš?“

Drvar je osupnil, se ozrl in odkril ter pohitel k grofu, da mu poljubi roko.

„Govôri, če te vprašam!“ reče grof ter ga iznova vpraša: „Na katerega Adama se jeziš?“

„I, na katerega? Na onega v raju vendar!“ je boječe pripomnil drvar.

„Pa menda vendar ne? Kaj ti je pa naredil?“

Drvar je potegnil z žuljavo roko preko čela, otrl si pot pa dejal: „Da ni Adam v raju jedel prepovedanega sadu, bi se ne bilo treba meni tako mučiti, da mi pot curkoma teče s čela.“

Grof se mu je pa nasmehnil ter velel: „Ljubi moj, kdo ve, če bi ne bil na njegovem mestu jedel tudi ti?“

„O nikdar ne!“ zdihne delavec. „Ko bi bil vedel, da s to neposlušnostjo navalim smrt in toli bede ne le nase, temuč tudi na vse človeštvo, bi se ne bil niti dotaknil tistega sadu. Tako lahko prepoved je dal Bog Adamu, pa je vendar grešil. Mar naj ga zaraditega hvalim!“

„Verjamem ti, verjamem, da bi bil ti razumnejši,“ pripomni grof, „pa nič ne pomaga. Kar se je zgodilo, se je zgodilo, in mi vsi trpimo za to, naj se že jezimo nanj ali pa ne. Lej, jaz ti zmanjšam tvojo bedo. Že nad trideset let mi zvesto in pošteno služiš, dosti si že pretrpel. Od danes naprej ti pa ne bo več sile, če me boš poslušal.“

„Kaj bi vas ne,“ se je razveselil drvar, „z oči vam bom bral, kar bode hoteli imeti, če Bog dá, da je res.“

„No dobro, pusti tukaj borovec, naj ga kdo drugi poseka. Vzemi sekiro, pa pojdi domov. Jutri zjutraj pridi z ženo k meni v grad. Dam vama lepo stanovanje, jedla bosta z menoj pri eni mizi, pa nikakršnega dela ne bosta imela.“

Toliko, da ni poskočil drvar od samega veselja. Poljubil je spet grofu roko ter se mu od srca zahvalil.

„A to ti povem,“ je pripomnil grof, „da mi bodita poslušna, sicer vaju sramotno zapodim iz gradu, da bosta morala zopet delati in trpeti kakor doslej.“

„Nič se ne bojim,“ je radostno dejal mož. „Zdaj pa z Bogom, sekira!“

Grof je odkoračil dalje po lesu, drvar pa je vzel sekiro na ramo ter odhitel domov.

Žena je ravno kopala krompir na vrtu.

„Lej jo no, če kaj slišiš, strani vrzi motiko!“ ji je zaklical, „pa pojdi in zakolji obe kokoši za večerjo.“

„Kaj ti gre ob pamet; kdo bo nesel potem jajca?“ odgovori žena.

„Saj jih ne boš več potrebovala. Z današnjim dnem je konec naši revščini.“

In mož je jel pripovedovati, kako je prišel k njemu gospod grof, in da bodeta od jutri naprej stanovala v gradu.

Ženi so se ulile solze: „Bog mu povrni, dobremu gospodu, Bog mu daj zdravje in dolgo življenje!“

„Pa da veš,“ je dejal mož, „gospod grof naju sprejme na svoj grad le s tem pogojem, da mu bova vedno poslušna. Bog ne daj, da bi bila ti svojeglavna, kakor si proti meni. Če se mu kdaj izneveriva, naju zapodi iz gradu in še s sramoto povrhu, da veš!“

„Zame se nikar ne boj,“ je rekla žena. „Kaj se to pravi, vem bolje od tebe.“

„Dokaži mi to ter pojdi in pripravi obe kokoši za večerjo.“

„Kaj obe?“ je ugovarjala žena, „ene bova imela vendar dovolj. Čopke bi bilo škoda; sestri jo dam v spomin.“

„Vidiš, kako si svojeglavna,“ se je jezil mož. „Če boš tudi tam takšna, ne bova dolgo v gradu.“

Pojdi pa naredi, kakor pravim, da se ne bova prepirala že prvi dan svoje sreče.“

Žena je šla, dasi precej nerada, prirejat večerjo, kakršno je hotel mož.

Naslednjega jutra sta se praznje oblekla ter odhitela v grajščino. Gospod grof je stal pri oknu ter ju je že izdaleč pozdravljal. Peljal ju je v krasno sobo, kjer je bila postelj bela kakor sneg, lepa miza, velike podobe, zrcalo in pri peči zofa. Tla so se lesketala kakor steklo, in na njih so bile preproge kakor samo cvetje, da se je ženica skoro bala stopiti nanje.

„Tukaj bosta torej živela,“ je velel grof in obrnivši se k drvarjevi ženi, še rekel: „Vam ni treba ne pometati, ne postiljati, vse to uredi dekla.“

„Mili Bog! to je preveč!“ je sklenila žena roke. „Gospod grof, jaz bom sama pospravljala, sama za krajši čas.“

„Tudi lahko, kakor vama drago. Kadar bosta kaj zaželela, potegnita tukaj za vrvico, in strežaj bo takoj pri vaju. A zdaj odložita ter pojdiva obedovat.“

Drvar je postavil palico v kot, žena je dela košaro in veliko ruto na stol, pa sta šla za grofom.

Toda, prijateljski moji, med južino in južino je razlika, in južina, ki sta jo dobivala drvar in žena v gradu, — da ste jo videli, kakšna je bila! Ali vam je bila kava, ljubi moji, pa kolači, pa sirovo maslo, pa med, da se je miza šibila, vam pravim. In vendar naša znanca nista imela nič kaj posebne slasti do vsega tega; pri vsej tej krasoti jima je bilo nekam mučno.

Po južini je šel drvar v drvarnico drva klat, da bi mu prej minil čas. „V kuhinji se drva zmeraj potrebujejo,“ je dejal.

„Kakor vam drago! Lahko koljete tudi drva, če jih ravno hočete,“ je dejal grof, „ampak jesti morata pri moji mizi, kakor sem že rekel. Saj vesta, sam sem, nimam žene, ne otrok in vesel sem, ako se lahko s kom kaj pogovorim pri mizi.“

In tako je ostalo. Skupno sta obedovala z grofom in kmalu sta bila čisto domača. Jedla sta kakor doma in nič se nista sramovala grofa.

In pa obedu, ti so vam bili šele dobri, ti! Mesa in pečenke in vina in piva je bilo, kolikor je kdo hotel.

Drvar se je jel rediti in žena je bila kmalu lepo rdeča in okrogla kakor krčmarica. Dobro jima je bilo kakor v raj, in gospoda grofa sta častila in ljubila kakor Boga samega. Na nekdanjo bedo sta čista pozabila, za prihodnost se pa še zmenila nista; saj jima ni mogel nihče odvzeti te sreče.

Ko sta nekoč tako prišla k obedu, so prinesli strežaji kakor prejšnje čase nekoliko skled z različnim mesom na mizo. Naposled je prišel najstarejši sluga z veliko skledo, pokrito s pokrovko ter jo je postavil sredi mize.

Nato je nekaj zašepetal grofu na uho. Grof je prikimal ter dejal: „Draga moja, za hip moram oditi, a medtem jejta, kar hočeta, ampak srednje sklede se ne doteknita, tako vama povem. Kadar se vrnem, jo odkrijem sam.“

Gospod grof je odšel, a drvar in žena sta s tako slastjo zauživala obed, da ju je bilo veselje gledati.

Ko sta se bila že dovolj najedla, je velel drvar: „Prav do sitega se ne smem najesti, da bom lahko okusil tudi srednjo pokrito skledo.“

„Kaj je neki v njej?“ je dejala žena ter zvedavo pogledovala na skledo, „kje se vendar mudi grof toliko časa, vse mrzlo bo.“

„Čudno se mi zdi to, zares čudno,“ je modroval mož, „še nikoli ni prišla na mizo pokrita skleda kakor danes. To ti mora biti nekaj posebnega, pravim.“

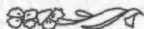
Drvarica je ostala ter segla po skledi: „Kaj deš, če bi malo privzdignila pokrovko; vsaj videla bova, kaj je notri, saj ne bo nič ušlo, Bog nas varuj.“

Mož ni rekel ne da, ne da ne, ker je bil sam tudi radoveden. Ali žena ni čakala na odgovor, počasi je dvigala pokrovko pa — frrrr! je zletel iz sklede krasen ptiček skozi okno na vrt. Ženi, ki je od strahu prebledela, je pala pokrovka iz rok.

„I kaj pa delaš!“ je vzkliknil mož, „na, zdaj pa imaš, kar si iskala.“

V tem hipu je odprl grof vrata in videč, kaj se je zgodilo, je resno izpregovoril in rekel: „Ali tako izpolnjujeta mojo prepoved? Kaj nimata v izobilju jedi na mizi? Ravno prepovedana skleda vaju je tako mikala, kaj ne? Vidiš, nesrečni človek, jezil si se na Adama ter se širokoustil, da ne bi bil nikdar tako grešil kakor on. Jaz sem ti dal prav tako lahko prepoved, kakor Bog Adamu; dobro sta vedela, da vaju čaka prejšnja beda, če ne bosta poslušna, a zaman. Zategadelj nista vredna obžalovanja. Služabniki, peljite nehvaležneža iz gradu in naj mi ne prideta nikoli več pred oči!“

S solzami v očeh in vzdihovaje sta ostavila drvar in žena grad. Mož je vzel zopet sekiro v roko, tedaj že zarjavelo, jo nabrusil ter hajdi v gozd na drva. Sekal je spet kakor svoje dni, v potu svojega obraza — ali na Adama se ni več jezil.

NAŠ HIŠNI RED.

(K sliki.)

Pri nas je v navadi tak-le hišni red:

Vsak zgodaj vstani, umij se in čedno napravi!

In potlej pobožno molimo najpred.

Nato pa brž odpravimo s h kavi;
sladkorja in kruha veliko nadrobimo,
da bolje za delo in trud se okrepimo.

In ko smo tako se dobro pokrepčali,
storimo vse radi, kar starši so nam ukazali.

„Internus.“

